

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamezne števe se prodajajo po 3 nov. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nov. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez doposlanske naročnine, se uprava ne odira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 3.20, za pol leta Kron 2.00. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je posiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON 31. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Razveljavljanje dveh naprednih mandatov v kranjskem deželnem zboru.

LJUBLJANA 24. (Izv.) Ker so se pogajanja za reformo deželnozbornskega volilnega reda razbila, je vladajoča deželnozbornska večina danes uresničila svoje grožnje napram narodno-napredni manjšini in razveljavila mandata poslancev Lavrenčiča (Postojna) in Mazelleta (Novomesto). Večina utemeljuje svoj korak s tem, da so volilne listine teh dveh mestnih in trških okrajev neupolne, ker niso sprejeti vanje tudi oni volilci, ki stanujejo v okolici. Narodno-napredni poslanci so pri glasovanju z viharnimi protestnimi klici korporativno odšli iz zbornice.

Anuliranje mandatov poslancev Lavrenčiča in Mazelleta pomenja tudi konflikt med vlado in deželnozbornsko večino. Vlada stoji namreč v tem vprašanju na pravilnem stališču, — ki je bilo opetovano potrjeno tudi že od državnega sodišča, — da je sestava volilnega imenika, na podlagi katerega so se vršile volitve v imenovanih dveh mestnih okrajih, popolnoma pravilna. Napredni krogi so radovedni, kaj namerava sedaj ukreniti vlada. Če bi bila objektivna in konsekvantna, bi morala deželni zbor kratkoma razpustiti.

LJUBLJANA 24. (Izv.) V narodno-naprednih krogih vlada nad današnjim sklepom deželnozbornske večine velikansko ogorčenje. Večina je anulirala oba mandata kljub protestom vlade. Takoj po seji deželnega zbora so imeli narodno-napredni poslanci klubovo sejo, na kateri so sklenili poslati grofu Stürgku protestno resolucijo, v kateri označujejo sklep večine za oklantanost krčenje deželne ustave in veljavnega zakona. Napredni poslanci so se v posebni brzojavki obrnili tudi na kabineto pisarno, proseč vladarja za zaščito pred zakonolomstvom večine deželnega zbora.

LJUBLJANA 24. (Izv.) Na današnji seji deželnega zbora je bil predložen tudi poračun za l. 1914, ki izkazuje 7.879.167 K potrebščina in 3.702.528 K prihodov. Deficit znaša torej 4.176.639 K. Dalje je bil predložen zakonski načrt o ljudskem šolstvu in o ureditvi učiteljskih plač.

Debrecinski atentat.

DEBRECIN 24. (Kor.) Vse hile imajo žalne zastave. Porodno jutranjega pogreba žrtev katastrofe, bodi vse trgovine zaprte.

DEBRECIN 24. (Kor.) Trije težki ranjenci se nahajajo v tukajšnji bolnišnici. Najhujše poškodbe ima pomožni dušni pastir Krišto in sicer velike opekline na obrazu, na obeh rokah, na vratu in na prsih. Če tudi se je njegovo zdravstveno stanje nekoliko izboljšalo, vendar visi še vedno med življenjem in smrtjo. Pravnik David ima opekline na obeh rokah in na obrazu. Kamen, ki se mu je zapeljal pri eksploziji v stegno desne noge, so odstranili operativnim potom. Klerik Nikola Bihona, ki je v trenutku eksplozije stopil v sobo, je vrget

zračni pritisk ob steno in je z dobil na obeh rokah več poškodb.

DEBRECIN 24. (Kor.) Danes dopoldne se je vršilo sodno razpletenje žrtev eksplozijske katastrofe. V posameznih delih trupel posrečencev so se nahajala peresa, košice, železni in medeni kosci, kosti pločevine, deli peklenjskega stroja, na katerih se nahajajo napisi, iz katerih bo najbrže lahko dognati, odkod je izvirala ta stroj. Po eni verziji se je nahajal v zaboji šrapnel, ki se je razpočil. Z druge strani pa se iz koleščkov in drugih delov, ki spadajo očividno k nekemu kolesju, sklepa, da je bil na zaboj pritrjen peklenjski stroj in sicer tako, da je pri odpranju pokrova povzročila eksplozijo vžigalca vrvice. Glede leopardove kože, ki jo je hotel podariti pošiljatelj zaboja škicu, je preiskava dognala, da je bila koža navadnega jaganeta, stara okoli tri tedne. Izvedenec budimpeštanske policije, Bogičič, je konstatiral, da je imel peklenjski stroj sicer navaden, ampak jako precizno konstruiran stroj. Peklenjski stroj je imel najbrže 16—18 kg eksplozivne snovi in sicer ne ekvivalenta ampak dinamita. Pri današnjem ogledu na licu mesta so našli eksplozivne kose in dele kolesja peklenjskega stroja.

DEBRECIN 24. (Kor.) Tukajšnja policija je zaprosila avstrijsko justično ministrstvo za dovoljenje, da smejo budimpeštanski in debrecinski detektivi voditi preiskavo v Černovicah.

DEBRECIN 24. (Kor.) Tukajšnja policija je dobila danes dopoldne dve pismi černo-viškega policijskega ravnanstva, v katerih se prosijo za prepustitev vseh corpora delici in naznanja, da se oni černo-viški poštni uradnik, ki je prevzel za o spominja oddajalca.

ČERNOVICE 24. (Izv.) Potalka, ki sta osumljena, da sta povzročila atentat na škola Miklosyja v Debrečinu, sta se vplisala v hotelu za Silvio Mandarescu, artilist in Tudor Avram, trgovca, oba iz Jasaja. Osumljenca sta imela potne liste poplata v redu.

Matijari že hujkajo proti ogrskim narodnostim.

BUDIMPEŠTA 24. (Izv.) Včerajšnji atentat madžarske kroge vedno bolj razburja. Tako v vladnih, kakor v opozicijskih krogih se poudarja, da so nadaljnja pogajanja vlade z Rumuni sedaj neumestna in da o paktu med Tiszo in Rumuni sploh ne sme biti več govora. Listi silno hujkajo proti narodnostim na Ogrskem, vpljejo proti nacionalističnim agitatorjem in zahtevajo, naj nastopi država proti nemadžarskim narodnostim z nasilnimi sredstvi. Značino je, da so si madžarski listi za svoje hujskanje izposodili tudi škola Miklosyja samega, ki je izjavil nekemu časnikarju, da je bil izvršen nanj atentat kot na reprezentanta ogrske državne ideje in da je atentator najbrže kak Rumun ali pa panslavist. Zanimivo je tudi, da se Matijari trudijo dokazati, da je atentat ruskega izvora in policija trdi celo, da je bil peklenjski stroj ozkoma bomba, ruskega izvora. Černo-viška policija naznanja, da je atentatorju že na sledu in da vedno sledi preko meje na Rumunsko.

Velike demonstracije brezposelnih v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA 24. (Kor.) Danes dopoldne se je vršilo v popoldne, v are pa

lice velikanstvo zborovanje brezposelnih. Sprejeta je bila resolucija, ki poudarja, da hočejo stopiti brezposelni zadnjikrat pred vlado in mesto z mirnimi zahtevami. Po zborovanju so šli zborovalci na ulico, kjer so pričeli kričati. Ena skupina je udrla na Muzejski trg, kjer pa jo je razkropila policija. Med tem je odšel večji del demonstrantov v Železno ulico, kjer so prevrnili neki voz s koksom in se polastili blaga. Demonstranti so šli nato naprej, razbili vse šipe trgovin in privatnih poslopij v Železni ulici in napadli tudi vozove električne cestne železnice. Bombardirali so tudi bolnišnico in napravili veliko škodo. Mimoidoči ljudje so se v begu razkropili na vse strani. Kmalu je policija na konjih naskočila demonstrante, a jih do pol 1 popoldne še ni mogla razkropiti. Več oseb je bilo lahko ranjenih, 8 aretiranih.

Albanija.

Princ Wied v Petrogradu.

PETROGRAD 24. (Izv.) Princ Wied pride v četrtek, dne 26. t. m. semkaj in bo sprejet od carja v posebnem dvorcu. Časopisje pripravlja kaezu jako hladen sprejem. Poudarja namreč, da novi albanski knez ne prihaja v Petrograd prostovoljno, ampak le pod pritiskom političnega položaja, v sled česar Rusija nima nikakega povoda, da bi ga sprejela simpatično.

Italijanska ladja ne počaka princa Wieda v Trstu.

DUNAJ 24. (Izv.) Veliko pozornost vzbuja tukaj dejstvo, da je italijanska vlada sklenila, da križarka „Quarto“, ki naj bi spremljala albanske vladarja v Drač, ne pride v Trst, temveč ga počaka na visokem morju. Italijanska vlada je ukrenila ta korak radi tega, ker se boji demonstracij v Italiji. Italijanska javnost namreč ne bi mogla pretrpeti tega, da bi italijanske vojne ladje po dogodkih t. 1866. še prihajale v avstrijska pristanišča. Temu naziranj se je prilagodilo tudi mornariško ministrstvo.

Ogrsko gibanje v severnem Epiru.

ATENE 24. (Izv.) Prebivalstvo severnega Epira, ki pride pod Albanijo, je pod predsedstvom Zografosa sestavilo provizorično vlado in se namrava s silo upreti novemu albanskemu kaezu.

Albanska nacionalna omladina proti Avstriji in Italiji.

BERLIN 24. (Izv.) Listi poročajo iz Drača: V Skadru izhajajo glasilo albanske nacionalistične omladine pribojke članke, v katerih poudarja, da se Avstrija in Italija silno motita, če mislita igrati v Albaniji vlogo gospodarja. V Albaniji, da hočejo Albanci sami gospodariti, nikakor pa sesti na limanice Avstrije in Italije, ki hočeta Albanijo samo izkoristiti.

Bojkotiranje albanskih trgovcev v Črnigori.

DUNAJ 24. (Izv.) „Albanische Korrespondenz“ poroča, da agitirajo v Črnigori za bojkotiranje albanskih trgovcev.

Vprašanje orientalskih železnic.

BEGRAD 24. (Izv.) Avstrijski poslanik Giesl je danes konferiral z ministrstvom za javna dela, Jovanovićem, v zvezi orientalskih železnic. Minister je avstrijskemu poslaniku odgovoril, da stoji srbska vlada prejšnjem na stališču, da hoče orientalske železnice združiti.

Notranje-politični položaj.

DUNAJ 24. (Izv.) V krščansko-secijskih krogih se zatrjuje, da vlada ne misli razpustiti drž. zbora, tudi če bi se nadaljevala češka obstrukcija. Predložiti hoče najprej brambno predlogo in upa, da Čehi nje rešitve ne bodo preprečili. Istega naziranja je vlada tudi glede predlog o novih kreditih in hosenjskih in lokanih železnicah. Če pa bi Čehi vendarle nadaljevali z obstrukcijo, bi vlada parlament razklicila, oktroirala novi ostri parlamentarni poslovnik in tako preprečila za naprej vso obstrukcijo. V češko-nemških krogih se govori, da bo skušala vlada obnoviti pogajanja na Češkem na podlagi novih predlogov. Sele, če bi se posrečilo tudi ta načrt, bi sledil energični koraki vlade. Čehi hočejo za enkrat še počakati, da vidijo, kako se razvije položaj. Le glasilo agrarcev „Venkov“ že napoveduje parolo čeških agrarnih poslancev, ki se glasi: „Češko-nemška pogajanja so pokopana in besedo ima sedaj državni zbor!“

Katastrofa danskega parnika „Eklipika“.

BREMEN 24. (Kor.) Nemška paroplovna družba „Hansa“ je dobila od kapitana parnika „Wildenfels“ sledečo brzojavko: „Danski parnik „Eklipika“ se je valed viharja na 47° sev. in 6° zap. šir. potopil. Rešeni so samo: en potnik, drugi strojnik 5 mornarjev in 3 kurjači.“

KOPENHAGEN 24. (Kor.) Tukajšnja paroplovna družba „Urania“ je dobila brez-zično brzojavko, ki potrjuje vest o strašni katastrofi parnika „Eklipika“. O usodi rešenega močiva se ni nitiesar znano.

Srbska skupščina.

BEGRAD 24. (Izv.) Ker se je pokazalo, da srbska skupščina se more rešiti do 1. marca celokupnega proračuna, se je vlada odločila, da poda za marec nov proračunski provizorij.

Ljudska predavanja „Slovanske Čitalnice“

III.

Kakor povedano že v prvem sestavku, je med odborom društva misel na ljudska predavanja zorela dve leti. Treba je bilo najprej dobiti si potrebna obratna sredstva. Po treh društvi in po odboru nekaterih poštivovnih gospodov pred nekaj leti uabavljeni skloptikom že dolgo časa ni vrtil svojega namena. Da dobi Čitalnica pri tej napravi odločujoč glas, je kupila od nekakega društva ves njegov delež. Nadalje se je moralo omisliti k skloptikonu že celo vrsto drugih priprav, ki so stale več sto kron. Da krije te velike izdatke val deloma, se je osnoval poseben klub za vzdrževanje skloptikona iz srede društvenih članov.

Nadalje je bilo treba dobiti večji krog gospodov, ki bi hoteli prevzeti primerna predavanja. Stopili smo morali v zvezo z raznimi tu- in inozemskimi tiskami, da nas zalagajo s potrebnimi skloptičnimi podobami. Ravno tako smo morali poslati nekaj gospodov, ki so se hoteli izvežbati z vsemi potrebnimi operacijami pri skloptikonu. Pri vsem tem smo pa doživeli eno izpurnost: da je ostel krog tistih, ki se za vse te reditve resno zanimajo, razmeroma jko

*) Glej izdanje od 14. decembra 1913.

— V takih okoliščinah je naš položaj v resnici nevaren — je dejal Tankred. — Toda, Matija, ali nimate vesla, ki bi ga mogli uporabljati za krmilo? Morda se nam posreči, da spravimo brod mimo otoka.

— Ah, gospod marki, čemu naj bi mi pa rabilo veslo, ko sem imel vrv? Vrv je bila nova in močna. Prisegel bi, da jo je nekdo prerezal iz hudobnosti. Naj ga bog kaznuje lopova, ki je storil to, kakor je zaslužil.

Ko sta se marki in brodnik tako menila med seboj, se je Lascars vdajal pravemu peklenjskemu veselju in se naslajal na svojem maševanju, misleč, da se mora sedaj dopolniti.

— Na delo, tovariši! — je zaklical tedaj, ko se je raztrgala vrv in je brod ostal prepuščen deroči reki. — Sedaj nam ne morejo več uiti.

Sauvageon in Macaroni sta prijela za vesla kot spretna in izkušena mornarja in mali čolnici, v katerem je sedelo pet oseb, je z lahkoto rezal proti njemu se vzpenjajoče valove. Mesec je izginil za črnim oblakom, skoraj neprodinna tema se je vlegla na reko, kar je še povečalo nevarnost, v kateri so se nahajali oni trije na brodu. Čoln in brod sta se približala do kakih dvanajstih sezije.

(Daije.)

PODLISTER

Rdeči mlin.

Roman. Spisal Xavier de Monépin

Jezdeca sta dospela do broda. Tankredov konj je obstal tik ob bregu, je začel biti ob tla s kopiti, in nestrno razgetati. Bil je žrebec brezhibne lepote, neposreden potomec slovite kobilice Mohamedove, kakor je kazal njegov overjeni rodovnik. Hadži — tako se je imenovala krasna žival — je imel lesketajočo se črno-modro dlako in edino le na čelu belo liso, grivo dolgo in mehko kakor ženski lasje in rep, ki se je vil kakor perjanica v vetru, ko se je konj spustil v miloviden dir.

Tudi konj, ki ga je jahal sluga, je pripadal istemu plemenitemu plemenu in ni v svojih lastnostih prav nič zaostajal za Hadžijem.

Ko je Hadži obstal in zarezgetal, se je Tankred prebudil iz svojega sladkega sanjarjenja in spomnil se je, kje se nahaja. Obrnil se je proti brodnikovi kočli, položil obe roki na usta in naredil si tako govorno trubo, zaklical:

— Hej, oče Matija, pekonec in vun iz kože!

Trenutek nato so se odprla vrata in izstopil je še trden možak. Podvival se je, kolikor mu je bilo mogoče, in je skoraj prišel do broda.

— Gospod marki naj mi odpusti, da me je moral toliko časa čakati. Toda spal sem kakor jazbec in zaslužim za to resne graje.

XIX.

Drama na vodi.

Ko je Matija odvezal verigo, s katero je bil brod privezan na brodu, je prijel za vrv, s katero je vlekel okorno prevozno napravo na onostranski breg, ter prestrašeno vzdignil, ko je videl, da jemarki, ne da bi bil razjahal, posegetal konja z ostrogami ter ga pognal, da je skočil na brod. Sluga, ki se mu je smilil stari brodnik in se je najbrž tudi sam bal, da ne bi se zgodila kaka nesreča, je stopil s konja in ga odpeljal za udo na brod.

Do srede reke je šlo vse dobro. Tu pa je bil tok reke močnejši in bolj deroč in za napeto vrv je bilo treba potezati močnejše. To je tudi storil Matija. Uprl je noge v rob broda in močno začel potezati z obema rokama. Naenkrat se je začel močan presk in bolesten krik. Vrv se je pretrgala. Eden konec vrvi je močno udaril Matijo po licu, brod, namesto da bi šel naravnost naprej, se je zamajal, se

začel vrteti, tok reke ga je pograbil in ga drvil s hitrostjo izstreljene pušice po reki navzdol.

— Matija — je vprašal presenečeno marki — kaj pa je vendar to?

— Kaj je to? — je odgovoril stari brodnik obupano — izgubljeni smo.

— Izgubljeni? — je ponovil Tankred.

— Ne preostaja nam prav nič drugega, nego da sporočimo svoje duše ljubemu bogu. Vrv se je pretrgala in brod je v oblasti reke — je odgovoril stari mož.

— Nesrečo sem pač opazil — je rekel Tankred — toda kakor se mi zdi, nispolo v veliki nevarnosti. Brod se ustavi popolnoma nalabno na tem ali onem bregu reke in drugega se nam ne zgodi, nego da se kvečjemu nekoliko okopljemo v mrzli vodi.

— Nikakor ne, gospod marki. Tok reke nas žene proti rticu otoka in ta rtič je nevaren. Tamkaj je vse polno drevesnih korenin, ki segajo do vodne površine in ob teh koreninah se brod gotovo razbije. Poleg tega pa raste tamkaj debela in trda trava in njene dolge bliske segajo daleč pod vodo. Upetajo se potem kakor mreže okoli nog, in človek ne more plavati. Najboljši plavalec mora utoniti tamkaj. Gospod marki, pravim vam, da smo izgubljeni.

mahe, ali z drugo besedo: vsa traja, vse delo sloni na samih nekaterih posameznikih. Večina se delu odteguje, velik del naše mlade inteligence se briga za vse drugo popred, nego za pozitivno, podrobno delo.

Kadar prirejamo kako ljudsko predavanje v enem izmed okrajev tržaške okolice, je seveda treba transportirati tja vse potrebne priprave: skloptikon, bombe za kljuk, projekcijsko platno z vso pripravo, razpela in celo vrsto manjših potrebščin. Naše stvari vozimo ravadno v treh velikih zabojih. Treba je dobiti sedaj voz, ki naj prepele za razumno ceno te stvari na določeni kraj in jih odpelje po predavanju še isti dan nazaj v društvo. Se poprej si je treba zagotoviti lokal, skrbeti za primerno objavo v „Edinosti“ itd. Predavanje ne začne nikoli pred 8.30, ker ljudje poprej niso prosti. Računajoč odmor, končuje predavanje med 10.30 — 11. zvečer. Zdaj je treba vse stvari zopet skrbno zložiti, transportirati nazaj itd. Vsi oni gospodje, ki so pri takem predavanju angažirani, tisto noč ne prihajajo pred eno uro zjutraj v posteljo.

Zdaj pomislimo, da je priredila Italijanka v tednu od 1.—6. decembra tri predavanja, in pri vsakem so bile angažirane ravno iste osebe, ki so imele vrhu tega isti teden še dolgo odmorovo sejo, nadalje da so morali tisti gospodje, na katere je prišla vrsta, biti chargé d'affaires pri skloptikonu, v soboto še na skušnjo zaradi predavanja za otroke. To pomenja toliko redno izvršenega in napornega dela, da je naravnost neodgovorno, ako se hoče vse te posledice konsekvence napraviti zgolj na rame nekaterih posameznikov.

E-krat smo imeli dež, enkrat je bila huda burja — naši prijatelji iz mlade slovenske inteligence pa so sedeli med tem v našim polju in toplo zakurjeni kavarali „Balkan“, eni pri šahu, drugi pri biljaržu in med temi tudi ljudje, ki nosijo tako radi v ustih besedo o narodnem delu.

Nič ni tako lahko, kakor v tesni gručici za mizo kritikovati in šibati na desno in levo. Pisatelj teh vrstic se prav gotovo ne priklanja med okostenele ljudi — ali resalco moramo iskati najpoprej pri samem sebi. Izjavim jim kritično kople iz rok in je obračam proti tistim, ki so si to sulico tako dobro skovali. Kdor sam nič ne dela, ampak čas leno ubija po kavarnah in divanah, pogostilnih in plesih, kdor ne skrbi za drugo, nego za svoj lastni žep in od svojega zaslužka ne daruje znanih sredstev v javne namene, za tega velja v zavedi kritike kategorično povelje: Muller taceat in ecclesia!

Treba se je dotakniti na tem mestu še neke druge stvari, ki jo moremo najlepše karakterizirati s sledečim dogodkom. Prišlo mi je v roke povabilo mlade slovenske inteligence, v katerem vabi p. n. tržaško občinstvo na plesne vaje v korist ljudskih knjižnic! Tudi proti taki zlorabi „narodnega imena“ moramo s svojo odločnostjo protestirati in na način, da se kaj podobnega ne bo več pripetilo.

Različne imamo obilo, zdarjev pa komaj toliko, da jih lahko seštejemo na prstih obeh rok. Vse to smo okusili tudi mi, ki se brigamo za prireditve ljudskih predavanj.

Treba je izvezi pri tem naše vrle okoliščane. Tamka smo našli toliko iskrenih podpornikov, toliko hvaležnega občinstva, da nam od vsakega predavanja ostajajo samo najlepši spomini. Pokazuje se resnica, da je potreba po izobrazbi med priprostimi dosti večja, nego pri naši inteligenci, da ima ljudstvo več smisla za pozitivno delo in več razumevanja za trud, ki je v zvezi s takim delom, nego pa naši takozvani izobraženi sloji. Le-ti stoje v mnogih slučajih z inteligenco v tej edini zvezi, da sledajo markirajo s tem, da izostajajo od predavanj, in delajo s tem utis, kakor da oni vse to že vedo.

Domače vesti.

Imenovanja. — Stavni praktikant pri tržaškem namestništvu, Hugon Mahnič, je imenovan za stavbno pristava. — Za provizoričnega policijskega konceptista je imenovan policijski konceptist praktikant Leopold Potzer. — Za računskega revidenta pri namestništvu je imenovan računski oficijal Franc Carnier, za računski oficijal sta imenovana računski asistenti Rihard Zuxa in Vlado Vlahović, za računski as-

stenta pa računski praktikanta Josip Vitovec in Venceslav Lestau. — Za sodne avskulante so imenovani sodni praktikanti Josip Ščuka, dr. Dioniz Maraf in Mario Toribolo. — Za pismarškega oficijala je „ad personam“ imenovan sodni kancelist Anton Kruščić pri okrajnem sodišču na Voloskem.

Častno svetinjo za 40-letno službovanje sta dobila Mihael Gerbec in Lambert Liske, uslužbenca tržaške mestne policije.

Pomiloščenje. Cesar je odpustil 84 kaznjencev, nahajajočim se v kaznilnicah, ostanek njihove kazni. Od teh 84 pomiloščenecv se jih nahaja 7 v koprski, 4 pa v gradščanski kaznilnici.

Slavizacija Trsta je tisti strah, ki ubogemu „Piccolu“ razburja živce po noči la po dnevi, da slova ne more priti do miru. Včeraj je bil zopet iz sebe, ker si tržaški Hrvatje hočejo zasnovati svojo — ljudsko šolo. Vidi v tem znak velike zarote, ki hoče napraviti iz Trsta pristanišče prihodnjega triallizma. Res: „Piccolu“ strah ima velike oči. Posebno je iz sebe, ker se za to namero zanimajo tudi v Hrvatski. Čujte le, kako jedla v strahu: Dostoj so samo Slovenci narodno napadali Trst, sedaj pa se hoče s pretezo hrvatske šole obratiti zanimanje — moralno in materialno — tudi drugih slovanskih krajev na naš T. st. Ker pa bi bilo težko zainteresirati Dalmacijo in Hrvatsko za operacije Slovencev, zato naj vzbudi to zanimanje hrvatska šola! Tako naj se misel vsega hrvatskega obrne k Trstu. Ali prišlo je še huje za ubozega „Piccolu“: tudi oficijalna Hrvatska, ban sam in hrvatski sabor sta se začela zanimati za to akcijo. Ban je daroval 2000 K, sabor je votiral 5000 K, društvo „Hrvatska straža“ 1000 K in deželni odbor dalmatinskih naznanja, da bo vzdrževal dva učitelja.

„Piccolo“ vidi v tem „epidemijo splošne radodarnosti“ v podporo slovanske „avan-zata“. V Trstu je torej hrvatska šola — kakor vidijo „Piccolove“ preplašene oči — le preteza, da se vse te slovanske sile spravijo v gibanje. Pa ko bi bilo to snovanje nekako separatistično podjelo, ki bi ločevalo Hrvate in Slovence, bi se prestrašeni „Piccolu“ še kako tolažili. Ali rečni tržaški list ima bister vid in vidi prav razločno, da je ravno nasprotno resnica: vidi, da hočejo Hrvatje s tem podjetjem podpirati isto delo Slovencev: za slavizacijo Trsta. Summa summarum: gre za to, da se italijanskemu značaju mesta tržaškega pritise pečat slovanskega življenja. Ali nič ne sluti „Piccolo“, kako s tem ovajanjem strahu le kompromitira ta italijanski značaj, ker ovaja, da sam ne zaupa moči tega italijanstva? Če bi „operaciji Slovencev“ za poslovanje Trsta res ne trebalo več drugega, nego ene hrvatske ljudske šole, potem pa je „Piccolo“ sam pil-zna, da Trst — ni italijansko mesto. In pa tisto zgražanje, ker se tudi ljudje v Hrvatski zanimajo za hrvatsko Trsta! Oudno se sučajo pojmi v glavah „Piccolovega“ uredništva. Da so tržaški Italijani v najtesnejših stikih z Italijanstvom v Italiji, da se te vezi pletejo preko mej v tujo državo, da Italijanski konzul v Trstu ob gotovih prilikah nastopajo kakor da je Primorje kaka provulcija italijanskega kraljevstva — omenjamo le dogodkov povodom smrti cesarice — da se v italijanskem parlamentu razpravlja o dogodkih v naših krajih, kakor da so to notranje stvari Italije, da italijanska diplomacija vsak hip poseza v notranje stvari Avstrije in da se pri tem posezanju često obrača v Berlin — torej roket k tuji državi — za pomoč, in da tako kar dikira avstrijski vladni smrti notranje politike v naših krajih: vse to je seveda v popolnem redu. Če se pa avstrijski Hrvatje, ki menda žive v isti monarhiji in pod istim vladarjem, ki pošiljajo svojo kri v isto avstrijsko vojsko, če se ti zanimajo za svoje soplemenjake v Trstu, je to — po „Piccolovega“ — zločinska zaroja, ki je do-bila posebno pobudo, odkar se je — lastne besede tržaškega lista — ljudskemu šteju posrečilo nasteti v Trstu par tisoč Hrvatov. Stvar je pač enostavna in ne umejemo „Piccolovega“ strahu. Če se je le ljudskemu šteju „posrečilo“, če torej teh par tisoč Hrvatov, ki bi si želeli hrvatske šole, v Trstu ni, potem ostane šola — prazna. Tretjako prazen in jalov je „Piccolov“ argument o „poslovanjevanju Trsta“. Ne gre tu za kako poslovanjevanje, ampak za to, da slovanski element, ki je tu in ki je nezogibno potreben komponent vsega javnega in gospodarskega življenja, pride do svoje važnosti in svojemu številu primerna veljave.

Naraven proces je tu, ki mora priti do naravnega zaključka.

Srečna Albanija! Kakor smo poročali, je prišla te dol v Trst posebna arnavska deputacija, ki sprejme tu svojega novega kneza ali kralja in ga odvede v njegovo novo kraljestvo, ustanovljeno za naš — davčni denar. Med drugimi člani deputacije se nahaja tudi Hristo Mexi, ki se je dal iste vzwati po nekem „Piccolovem“ poročevalcu o razmerah, ki vladajo v Albaniji in mnenju, ki ga ima ta arnavski odličnjak pravoslavne vere o bodočnosti Albanije. Mexi je, kakor pravi „Piccolo“, poudarjal, da novega kralja prilazno sprejmejo v Albaniji, ker upajo, da s njegovim prihodom prenehajo končno slabi časi, ki so vladali dosedaj tam doli, in da se povrne mir tudi v južno Albanijo, odkoder se umaknejo grške čete. Nadalje je poudarjal, da bo v Albaniji vladala popolna enakopravnost za vse narodnosti in jezike in vere, in rekel je, da je o najpametnejša politika, ki je mogoča. Glede onega arnavskega kongresa, ki se je vršil lani v Trstu in katerega se je tudi on udeležil, je dejal, da je le škodoval albanski stvari. O izmaku Kemalu pa je dejal, da vse do zadnjega ni hotel verjeti, da dobi Albanija svojega lastnega kneza, temveč da se bosta Avstrija in Italija stepili zanjo. — Kakor se vidi, je ta Hristo Mexi zelo odkritosrčen človek, skoraj preveč, in če bo hotel postati politik ali diplomat, se bo pač moral odvaditi te grde, nepolitčne in nediplomatske lastnosti — odkritosrčnosti, ki je odkrila svetu, da niti prvi arnavski voditelj niso verovali v čiste namene avstrijske in italijanske diplomacije, ko je ustanavljala samostojno Albanijo. In prav zelo je najbrž tudi sedaj ne verjamejo, kajti knez ali kralj, ki naj vlada po navodilih, obenem po navodilih dveh takih „odkritosrčnih“ medsebojnih prijateljev, kakor ste Avstrija in Italija, se zna kmalu zameriti ali sem ali tja, in konec menda ne bo več — svobodna Albanija. Sicer pa je gospod Mexi povedal tudi še nekaj, česar se gotovo ni naučil od avstrijskih ustanoviteljev svobodne Albanije. „Enakopravnost vseh narodnosti, jezikov in ver je najpametnejša politika, ki je mogoča.“ Kako bi bilo vendar mogoče, da bi prišla taka misel iz Avstrije, kjer se zakon o enakopravnosti tepta z nogami? Če pa je Mexi mislil albansko enakopravnost po avstrijskem vzorcu, no, potem pa je bila nekdanja arnavska enakopravnost, kjer je močnejši posameznik davil in ubijal slabjšega posameznika, mnogo boljše, nego bo bodoča, kjer bo močnejše plemo davilo in ubijalo s pomočjo vlade slabšega. Mogoče pa je, da se zgodi tako, kakor je povedal Mexi, da da bo Albanija res uvedla pravo enakopravnost; potem pa moramo reči edino le: srečna Albanija! Tvoji nekulturni divjaki imajo več smisla za pravico, kakor pa nekulturnejši — avstrijski ministri!

Koroška — nekdanje naše središče, zibelka Slovenstva, slavna pokrajina naših slovenskih vojvod — žale misli na njeno minolost so me obhajale, ko sem odprl staro knjigo iz leta 1715 — o. Hipolita slovensko slovnico napisano pri Mayru v Ljubljani in vzel na njenem naslovnem listu tri grbe: na levi je štajerski, na desni kraljski in v sredi — na častnem mestu — koroški. Na častnem mestu je bila nekdanj v Korošani slovenski. Deželni knezu je rabila v najslavnejšem trenutku, tedaj, ko je na Gosposvetskem polju sprejemal vladarsko dostojanstvo in potrjeval deželno staro pravdo. Ko je pesnik Ulrik Lichtensteinski potoval po Koroškem preoblečen za boginjo Venero, pozdravil ga je koroški deželni poglavar rekoč: Bug te sprimi, kralja Venus! — znamenje, da je tudi po koroških gradovih kraljevala slovensčina. Nekdanja kraljica je sedaj zaničevana pastorka. Koliko časa naj še traja njeno pomikanje? Kako dolgo naj še hlapčuje tista, ki se je nekoč oglašala z vladarskega prestola? Da jej pomaga zaseiti ako ne prvo, vsaj dostojno mesto v deželi, sklenila je družba sv. C. in M. otvoriti v Vodičji vasi drugo slovensko šolo na Koroškem. Rokajki, pomagajte jej, da mce izvesti to svojo namero! Poljite družbi sv. C. in M. obilo darov za novo šolo na Koroškem!

Izzivati. Prejeli smo: V ponedeljek okoli devetih zvečer se je pripodila v Strancarjevo gostilno v ulici Glinčani pri Sv. Jakobu tolpa našimljenih poballnov. Zakrutili so patirjo v rešetu, in eden se je pripravil, da bi pobiral miločino okoli gostov. Ker so pa bili gosti po veliki večini sami Slovenci, so jo morali našimljeni takoj odkriti s prazno bisago. Pač pa so

potem na ulici obkladali Slovence z najostudnejšimi žaljkami. — Kar uganja ta cvet dvatisočletne kulture, presega že vse meje, kar vedo pač najbolje naš: okoliščanke, ki se jih ob gotovih prilikah kar ubraniti ne morejo. Škandalozno je, da je takim našimljenim ostudnežem vse dovoljeno in da ničesar ne zapazi oko postavljeno!

Volitve v istrsko zdravniško zbornico. Z ozirom na to, da je potekla tri letna poslovna doba istrske zdravniške zbornice, razpisuje namestništvo nove volitve. Imenik volilnih upravičencev je priobčen v uradnem „Observatorju“ št. 3 z dne 24. t. m. in je morebitne reklamacije treba vložiti do 5. marca t. l. pri namestništvu.

Slovincem v izgled! V Telinu imajo Poljaki posebno šolsko društvo „Macierz szkolna“, ki združuje 8 ljudskih šol, 10 otroških vrtec, eno realno gimnazijo, 2 zavetišča, nadaljevalno šolo za deklice, 3 obrtne šole in celo vrsto čitalnic in knjižnic. Za vse to so izdali Poljaki blizu 2 in pol milijona kron. Ker je proračun za leto 1914 izkazoval 90 000 K primanjkljaja, šli so takoj vsi rodoljubi na delo. Takoj se je zbralo 35 000 K, nadalje je nabral klub poljskih državnih poslancev na Dunaju med svojimi člani 5800 K, štrije krakovski meščani so zložili 20 000 K, odvjetnik dr. Osuchowski v Varšavi je podaril 30 000 K, dve banki v Lvovu sta darovali 9000 K, galški deželni odbor je nakazal 18 000 K.

Nov poštni urad na Krasu. Dne 1. marca t. l. se otvoril v Tomaju nov poštni urad z uradnim imenom „Tomej“, ki se bo pečal s pisemsko in vožno pošto ter obenem služboval kot nabiralnica poštnega hranilničnega urada. Ta urad bo imel zvezo s poštnim omrežjem po poštni vožnji, obstoječi med poštnimi uradi Sežane, Dutovlje in Šanfel na Krasu. Ističasno se vpelje na omenjenem poštnem uradu služba selškega pismonoše, dosedaj obstoječa poštna nabiralnica v Tomaju se pa opusti z 28. februarjem t. l.

500 letnica ustoličenja koroških vojvod na Gosposvetskem polju. V spomin tega važnega dogodka v slov. zgodovini se bo vršila dne 4. aprila v Trstu spominna akademija, združena s manifestacijskim zborovanjem za obmejne Slovence. Čisti dchodek prireditve je namenjen snujoči se osrednji ljudski knjižnici v Trstu. O podrobnostih sporeda bo cenj. občinstvo pravočasno obveščeno.

Razdelitev sadnega drevja in vrtnic članom „Tržaške kmetijske družbe“. Tržaška kmetijska družba naznanja svojim članom iz spodnje okolice, ki so se svojčasno priglajili za sadna drevesca in vrtnice, da jih dobe v zalogi g. Valovca v ulici Toire blanc 21 danes v sredo in jutri v četrtek od 9—12 dopoldne. V posameznih okrajih zgornje okolice se viši razdelitev prihodnje dol. — Prosi se točnosti.

Vinogradniški tečaj na Grmu. — Kranjska kmetijska šola na Grmu priredi 9. in 10. marca t. l. vinogradniški tečaj. Vopred tečaja bo sledeči: V ponedeljek, dne 9. marca popoldne od 2. do 4. ure: Cepljenje trti. Siljenje trti v stinčah, gorkih lebah in drugih prostorih. Ravnanje s cepilnicami v trtnici. Saditev novih vinogradov. Od 4. do 6.: Razkazovanje sialce in cepilnih strojev. Vaje v cepljenju. V torek dne 10. marca dopoldne od 8. do 10. ure: Obrezovanje trti. Ravnanje z mladimi triami v vinogradu. Pomladanska dela v vinogradu. Gaojenje trti, osobito z umetnimi gojitji. Popoldne od 2. do 5. ure: Praktične vaje v obrezovanju trti v šolskem vinogradu v Cerovici. Priglasila (po dopisnici) se sprejemajo do 28. februarja pri ravnanstvu kmetijske šole na Grmu pošla Kandija pri Novem mestu. Oddaljenim in revnim kranjskim vinogradnikom povrne ravnanstveno potce stroške do Novegamesta in tudi podpore 1:50 K na dan za prehrano. Za to podporo je treba v prigrisilu prositi in se izplača le tistim, katerim se je izrecno dovolilo.

Pred tremi leti se je zavarovala na življenje gospa M. Jonkova, soproga vlepsestaitka v Bovcu, med drugim družbi sv. Cirila in Metoda v korist za vsoto 500 K. Ta častita rodoljubka je minulo leto umrla. „Prva češka splošna delniška družba za zavarovanje na življenje, glavni zastop v Trstu“ izplačala je družbi po obdltku nekaterih stroškov vsoto 492 K 12. Za to njeno izplačilo popolno priznanje.

Telovadno društvo „Sokol“ v Barkovljah bo imelo svoj občal zbor dne 27. t. m. ob 8 in pol zvečer v prostorih „Obt-niškega društva“ v Barkovljah. Nazdar!

Osram

žicna žarulja

70% štrjna prištednost
Sjajno bijelo svijetlo

Dobiva se v Trstu pri tvrdki R. DITMAR, Gebrüder Brunner, Piazza del Ponterosso št. 1.

Tržaška mala kronika.

Trst, 24. februarja.

Pustni dnevi so pač res prinesli na tržaško ulico nekoliko nevsakdanjega življenja, toda tiste nekdanje vesele razposajenosti, ki je v karnevalskih dneh vladala po vsej po glavah tržaških ulicah, ni in je ni več. O kakem „corso“ seveda ni niti govora. Vse, kar je ostalo od nekdanjih slovitih tržaških pustnih korzov je le par razcapanih mask, ki se prerivajo med množico „Mularija“ ima tu pač svoj drendaj, tupa tam vrže tudi še kdo kako peščico „konfeta“, kaka serpentina še leti po zraku, in to je tudi vse. Ljudstvo je pač še prišlo na ulico in vrvelo zlasti po Corso in Acquedotto goradol, toda voz z lepimi maskami in zlasti s cvetjem okrašenih voz ni več. Gospoda, imoviti ljudje, so se popolnoma umaknili, a v srednjih in manj imovitih stojih pa ni niti potrebnih sredstev niti menda volje za take stvari. Očlovek, ki komaj izhaja s svojim zaslužkom, ali pa celo ne, se pač premišli, preden bi metal težko zasluženi denar na cesto za take neumnosti. Tako je torej izgini iz Trsta nekdanji pustni korzo in ostal je nanj le spomin. Ljudstvo se je začelo zanimati za resnejše stvari, a na drugi strani pa pritiska splošna draginja in gospodarska kriza. Temu ali onemu, ki se spominja pester slike korza v preteklih časih, bo morda žal tistih časov, toda kdor pa misli nekoliko resneje, pa bo morda z zadovoljenjem dejal, da je tudi ta pojav znamenje izpremembe tržaškega javnega življenja, sploh tržaške javnosti. Pustni korzo je nekaj specifično italijanskega in pustni korzi so uspevali v Trstu, dokler je bil v Trstu italijanski življenjski edino gospodujoč. Lažja lahkomiselnost in vihravost je tu prihajala do svojega vrhunca. Ščasoma pa se je začel zavedati tudi slovenski življenjski in čimdalje tem bolj prodirati v javnost ter jo pronicavati s svojo resnostjo. Kdork se bori z vsemi svojimi silami za svoj narodni obstanek, nima niti časa niti volje, da bi se bavil s takimi stvarmi, kakor so poulične pustne norčije. Tako je z okrepljeno slovenskega življenja v Trstu in njegovim vstopom v javnost zaslovela marsikaj pristno italijanskega, kar ne gre več za ne samo italijanski Trst. No, mi Slovenci gotovo ne bomo jokali za pustnimi korzi, ako jih Trst tudi nikdar ne vidi več. In če bi želeli, da izgine za njimi še kaj, naj bi bilo pred vsemi to, da bi lažja mularija, ki ima sicer za Slovence le psovko „čavo“ in še kaj grlega tudi v pustnih dneh ne prosjačila po slovenskih lokalih in nadlegovala gostov s svojimi z največjo težavo naučenimi „Ti veš spaval, Milko moja“. Če si drugače ne morejo nabaviti denarja za popivanje in brokanje, naj tudi ne hodijo po ulicah, ki se potem v zahvalo norčujejo iz nas in nas zmerjajo. Naj oblast odpravi to razvado, in oni resno in tržno misleči ljudje (je) bodo vedeli za to le hvala! Trst kot prvo trgovinsko mesto v državi ni prav nič izgubil vsled prenehanja pustnih korzov, temveč kvečjemu je pridobil, in tudi pridobi, če izginejo tudi vsi pristni lažni ostanki te preživele navade.

Zaradi poštiga sta bila, kakor smo poročali, pred kratkim časom aretirana trgovca Marcel Tausig in njegov pastork Peter Verhitz. Obdolžena sta bila namreč, da sta sama zanetila ogenj v svoji trgovini z umetnimi cveticami na trgu sv. Ivana. Bila sta v sodnem preiskovalnem zaporu. Preiskava pa je dognala, da sta bila oba nedolžna in da je ogenj nastal po nesreči. Sodišče je zato ustavilo preiskavo proti njima in bila sta izpuščena v svobodo.

Razne nesramnosti je uganjal po Belvederju neki Franc Branzel, star 32 let, rodom iz Dolenj pri Krmini, stanujoč v Trstu v ul. Montecchi št. 9. Ker ga je stražnik zaradi tega pokaral, ga je začel Branzel obkladati s psovkami. Stražnik ga je končno odpeljal v zapor.

Zaradi tatvine. Pri tukajšnji zalogi graške tovarne avtomobilov in biciklov, Puch, je bil nameščen kot mehanik 17letni Ivan Gloppl, rodom Tržčan, stanujoč v ul. Tor San Piero št. 14. Danes pa je bil ta Gloppl aretiran, ker ga je ovadil zastopnik tvrdke, da je ukradel razne stvari, ki spadajo h kolesu, vredne okrog 50 K. Ukradene stvari so našli v njegovem stanovanju.

Porotno sodišče.

Pomladansko zasedanje tržaške porote se prične v ponedeljek, dne 2. marca. Kot glavni porotniki so bili izbrani za to zasedanje: Rihard Adam, Viljem Almeda, Klemenč Ara, Anton Babič, Alfred Bachsch, Jakob Bandel, Srečko Bartelj, Kvirin Bxa, Andrej Bljak, Gildon Bosma, Angel Botle i Gildon Cavicante, Ivan Chermetz, Mihal Dalmović, Viljem Fabiani, Avgust pl. Felszegy, Karel Giovannella, Enli Hilebrand, Edmund Houacil, Peter Jeraj, Fran Lampe,

Ivan Letiš, Karel Malaian, Jakob Mankuč, Jakob Pittana, dr. Pavel Pirzello, Josip Planinc, Fran Popatnik, Josip Prebilih, dr. R. Preiloso, Oskar Radouavich, Karel Renner, Edvard Schelmer, Jaka Šoka, Aleksander Žgur, Fabian Žgur. Namestniki: Ignacij Bik, Nikolaj Deria, Anton Maffaj, Aleksander Marangoni, Hugon Piroša, Anton Sablich, Artur Sacralicheg, Arhimed Stupatz, Gustav Tarabocchia.

Slovensko gledališče

V nedeljo ob 3½ popoldne se uprizar kot kronka predstava

„GOSPA MAJORKA“

Ta predstava ponudi popoldanskemu gledališkemu občinstvu lep umetniški užitek. Zvečer pa bo premijera izborne in duhovite veseloligre

„GOSPOD SENATOR“

Vstopnice za obe predstavi se dobivajo pri gledališki blagajni.

Uruštvane vesti.

D'jaški pils priredi slov. akad. i. r. društvo „Balkan“ v Trstu dne 7. marca. Opozorjamo javnost na to prireditev našega dijaštva, ki bode nudila udeležnikom obilo užitka.

Slov. akad. fer. društvo „Balkan“ v Trstu naznanja, da se vršijo sedaj njegovi sestanki v posebnih sobi nove gostilne „Kavarniške in gostilniške zadruga članov NDO.“ — Danes, v sredo ob 9 zvečer redna sejanek.

Kolesarsko društvo „Balkan“ je imelo svoj redni občan zbor dne 25. januarja t. l. Mnogoštevilne navzoče je pozdravil g. Leopold Pegan. Iz tajniškega poročila posamejemo, da je društvo v minulem letu na športnem polju jako napredovalo ter da je imelo lep uspeh na narodnih in na mednarodnih prireditvah. Blagajniško poročilo je podal g. Silvester Marc. Na to je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik Leopold Pegan, podpredsednik Ljudevit Kavčič, blagajnik Andrej Kostanjevec, prvi tajnik Emil Firm, drugi tajnik Fran Gorenšek. Odbornika Leander Kerševan in Viljem Hilar. Namestnika Silvester Marc in Ivan Ostrovačka. Pregledovalca računov Ivan Potkaj in Jakob Merce. — Občan zbor je imenoval častnega člana gosp. Vlada Trnovca in Viljema Hilarja.

Nova društva. Namestništvo je vzelo naznanje pravila sledečih novih društev: „Sokolki dom“ v Gorici, „Hrvatki Sokol“ pri Sv. Matiji (pol. okr. Volosko), „Katališko slov. izobraž. društvo“ v Cepovau, „Prostovoljno gasilno društvo“ v Nemškem Ratu.

Vesti iz Istre.

Iz Pule. Prišel čas smo molčali, ker smo mislili, da se g. dvor. svetnik Manussi vender že enkrat oskoti in nadmesti voditelja tukajšnjega policijskega oddelka z drugo osebo. Še enkrat ga pozivljamo, naj napravi red, sicer pridemo v javnost s stvarmi, ki mu ne bodo ljube. Dosedaj so že vse stranke in odlične osebe protestirale proti sedanjemu sistemu pri policijskem oddelku, le socialodemokratska še ni. Sedaj pa čujemo, da hoče tudi ta stranka poseči vmes in sklicati v ta namen javen shod. Znani konfident vodje rečenega oddelka in prijatelj umrlega Dardija, Carlin, je premeščen iz Pule v Trst. Upajmo, da je to začetek — čiščenja. Vederemo!

MAGGI kocke
(gotova goveja juha)
po 5 vin.
so najboljše!
Varčevna znamka s krilcem.

olje za sluh
Viljem Almeda zdravnik in dr. Somoza
odpravi hitro in temeljito nastalo
gluhoto, tinitus in sluh, tudi
pri starosti in nevarnosti
Steklenica stane K 4.—
s navodilom o uporabi.
Dobro se samo v
„LEFARNI ZANETTI“
Trst, Via Nuova št. 11

Velezaloga kolonijalnega in specerijskega blaga,
deželnih pridelkov

M. TRUDEN - TRST

Riva Grumala št. 12 — Telefon št. 231 in 1615.

Glavna zaloga in samoprodaja moke
mlina „Luisen“ v Budimpešti.

Brzjavlj: TRUDEN — TRST.

Vino z Brionskih otokov

Glavna zaloga:

Trst - ulica Carlo Ghega št. 11.

Telefon 28-20.

SPECIJALITETA:

Bela in črna namizna vina. — Vina iz suhega grozdja sladka in dezertna.

Vknjižena tvrdka, dobro upoljana v prodaji
likerja

z vknjiženo znamko in svetovnega glasu

isče druga kapitalista

s 15—20 tisoč kron, ki bi zamogel uveljavljati svojo aktivnost.

Naslov pove Inzeratni oddelek „Edinosti“ pod šte. 79.

SPLOŠNA HRANILNICA

TRST, VIA TORRE BIANCA 41. **VLOŽNA OBRETNOST MERA: 4%.**
POLULETNA KAPITALIZACIJA OBRETI
POSLOJILA NA ZEMLJIŠČA, POSLOPJA po 5%, 6%.
ESKOMPT MENIC LOMBARD
PUPILARNA VARNOST

Tržaška zadruga pekov
razpisuje

službo zadružnega
= tajnika. =

Zahteva se starost nad 35 let in popolno znanje slovenskega in italijanskega jezika. — Prednost imajo oni, ki dokažejo znanje nemškega jezika. — Plača, ki se plača postecipatno, znaša K 200 mesečno.

Prošnje, katerim je priložiti prepise spričeval o dosedanjih službi, kakor tudi druga spričevala, ki naj dokažejo sposobnost prosilcevo, naj se predložijo do 15 marca v društveni pisarni v ulici Acquedotto št. 15, kjer se dobijo natančnejša pojasnila.

Prodajalna
jestvin na drobno in na debelo
za gg. c. kr. uradnike in civilne
Trst, ul. Molin piccolo št. 10,
vogal ul. Caserma.
Velik izbor kolonijalnega blaga, jestvin, suhega sadja in delikates. Sprejme se zeložnno in poštno pošiljavo.
Priporoča se udeni **J. Kozmerlj.**

DOMINIK TEČE
Trst — ulica Belvedere št. 47
priporoča cenj občinstvu svojo trgovino jestvin in kolonij. blaga, kakor je vedno sveže. Postrežba na d. m. — Vino in likerji v steklenicah.

L. TERZON zaloga olja jesiha in mila. Trst, ul. Sette Fontane 12.
Najfineje namizno olje, priporočljivo za one, ki trpe na želodcu. — Steklenica pol litra kron 1-60.

Berson

so najboljši
podpetniki!!

Vesti iz Goriške.

Dolnja Trebuša je vas v tolminskih hribih. Marsikateri dolinar si predstavlja ob imenu Trebuša pravo Sibirijo. Ali tudi Trebuša ni tako zapuščen kraj, kar se je pokazalo dne 15. t. m. Tega dne je imelo bralno društvo „Vodnica“ svojo prvo sejo, ki je uspela jako dobro. Na sporedu sta bili izri: „Idealna tašča“ in „Dobrodošli, kdaj pojedete domov“, potem deklamacija „Hajdukova oporoka“, ki jo je deklamiral g. učitelj, oblečen v vso opravo hajduka. Pred pa je še polasnil, kaj so bili hajduki in kako so nastali; s kratkimi besedami je povedal vso zgodovino obeh slovanskih držav na Balkanu. Ljudstvo je z napetostjo sledilo njegovim izjavam. Naradnje pa je bil še šaljiv prizor, kar je vzbudilo mnogo smeha. Ta dan je bil za zavedne Trebušane dan veselja. Vsa čast vsemu g. učitelju, ki s tako vnuemo dela za društvo. Potem iskrena zahvala vsem, ki so kakorkoli pripomogli prireditvi do tako lepega uspeha. Želeli bi bilo, da bi tej sledile še druge. „Vodnici“ želimo najboljših uspehov v bodoče. X.

Ženska podružnica CMD vabi vse svoje članke in druge prijatelje Družbe na občni zbor, ki se bo vršil dne 1. marca t. l., ob 4 popoldne v „Čitalnici“. Dnevni red običajni. Prisloplje so kot udaje k podružnici: gge.: Glazla dr. Dolencova, Marta dr. Verčonova, Milka Olivova, Jožeta Smetova, Marija Filipčičeva, Josipina Kovačičeva, Karolina Barčková, gge.: Veloslava Mozečičeva, Franca Kocjarova, Albina Rebcova. Vesela družba tričkanov nabrala v gostilni Orbec v Sežani K 5.—

Narodna čitalnica „Balkan“ v Gorici je imela pred kratkim svoj drugi redni občni zbor. Predsednikov pozdravni nagovor na borovalce, v katerem je spominjal člane na njihovo dolžnost, je vzbudil obilo odobravnja. Tudi takojkovo poročilo je bilo z burnim aplavsom sprejeto ter izrečena tajniku zahvala za trud, ki ga je imel v poslovnem letu. Kakor je razvidno iz poročila blagajnika, je društvo že v svojem prvem letu obstanka imelo pohvalen uspeh, ter izrečena mu je bila zahvala za poštrevanost, ki jo je imel napram čitalnici. Želeli bi bilo, da se tudi v bodoče društvo lepo razvije, ter ustrezne članom z obilnim časopisjem ter dobri knjigami. — Pri volitvi odbora so si „Balkanci“ izbrali moše, ki bodo morali voditi čitalnico tako, da bo odgovarjala svojemu namenu. Izvoljeni so bili sledeči gg.: predsednik dr. Peter Medvešek, odvetniški kandidat, podpredsednik Franc Perko, restavrat v „Trgovskem Domu“, tajnik Franc Zorn, učitelj, blagajnik Franc Brezel, c. kr. poštni uradnik, knjižničar Argušin Šabec, sadučitelj in voditelj „Malega doma“, gospodar Peter Škrcman, brivec, odbornik Alojzij Schvitz ml., ključarski mojster in Anton Krušič, krojaški mojster, odbor. namestnik Adolf Škrabar, odvetniški uradnik, Anton Tabri, c. kr. sod. uradnik, Leopold Siamič, deželni uradnik, pregledovalca računov Franc Žbota, uradnik „Monte di Pietà“ in Avrelj Bissil, krčmar. — Pri točki „Slučajnost“ so podelili člani različne predloge in nasvete, kako naj bi se čitalnici pomagalo do zaželenega uspeha.

Druge slovenske dežele.

Kranjskogoranska podružnica „Slovenskega planinskega društva“ vabi vse svoje člane kakor tudi druge prijatelje planinstva na redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo dne 1. marca 1914, ob 3 popoldne v Mofstrani pri „Šmercu“. Poleg drugega je na dnevnem redu volitev novega odbora in preglednikov. — Po občnem zboru prosia zabava.

Književnost in umetnost.

Odborova seja „Matice Slovenske“ dne 13. februarja 1914. Predsednik se je spominjal smrti dolgoletnega odbornika šolskega svetnika Vilbaida Zupančiča ter poročal sledeče: Društvena knjižnica se že katalogizira. Knjižnica Nobelovega instituta v Stockholmu si izpopolnjuje svoj slovenski del. V zameno stopimo s „Slov. Towarystvom“ v Krakovu in z „Opštinskimi Novinami“ v Bitolju; s Krakovsko akademijo se bo izkušala doseči zveza. Preostala zaloga Rossmässlerjevih „Štirih letih časov“ se udstopi „Šolski Matici“. — Kot ustanovniki so pristopili: c. kr. učitelj Ivan Kovač v Šbeniku, ravnatelj dr. Josip Tomlinšek v Mariboru, centralna knjižnica mestnih šol v Zagrebu, župan zagrebški arhitekt Janko Hujac in srpski vseučiliški seminar. — Iz zemljepisnega odseka: Zemljepisno delo je končano; za par dni pojdejo korekture na Dunaj v c. in kr. geografski zavod, ki tiska zemljevid. Zakasnitev zemljevida je neprijetna, a umiljiva; sotrudniki so morali dati brez podpor, kakor jih dobivajo za tako delo znanstveni delavci drugje; odlične sotrudnike kakor prof. dr. Cerka, prof. Pajka in dr. Orožna je rano ugrabila smrt; nasvetovani potravili, ki so zadnje leto prihajali iz raznih krajev, so si čisto direktno nasprotovali. — Iz odseka za slovenski jezik: Pregled o slovenskih dialektih (z dialektološko karto) priobči prof. dr. Nachtigall. Za dialektološke študije bi „Jugoslavnska akademija“ v Zagrebu dajala podpore; nekaj takih študij je deloma pri-

pravljelih. Popolne študije o Trubarjevem jeziku še nimamo. Zbrane in izbrane spise o. Stanislava Škrabca začne Matica izdajati kot posebno založnjo, ki jo bodo Matičarji mogli dobiti za primerno nizko ceno. — Narodopisje: Amaterji-fotografi naj bi fotografirali n. pr. domače priprave, preprosto kulturo, orodje, gorske kočje, podobne obrti, predice, terice, življenje kmeta, kako prevažajo lev, delo v železnikih, v Kropl, Kolednike, kmečko svatbo, fante, ki pojo, dekleta, ki pojo, ki igrajo vrtec, belokranjsko kolo itd. Ob ustanovitvi nove „Deželne zveze za tujski promet“, ki ima posebno pogojo v „Domovinoznanstvu“, je Matica načelnila tega odseka opozorila na svoj „Narodopisni odsek“ in njega načrte. — Iz „Knjižnega odseka“: Na reki poseben dopis se odgovori, da Matica izda Slov. nar. pravilce in pripovedke, ko bodo končane „Slov. nar. pesmi“ in da se misli o izdaji knjige o vseh straneh slov. kulturnega življenja da uresničiti takrat, ko izide „Jugoslavnska enciklopedija“, kjer bo gradivo zbrano. — Obsežno monografijo o Einspielu i. d. „Družba sv. Mohorja“. Pisatelja životopisa dr. K. Glaserja še nimamo. Monografijo o bolg. pesniku Penču Slavejkovu spíše prof. Berenšek. Za zgodovino Štajerske, ki bo izšla v Slov. zemlji, še vedno ni bilo mogoče dobiti pisatelja. — Le omenja se predlog, da bi kateri pisatelj izvedel juščev rudimentarni roman „Slov. svetec in učitelj“. — „Korespondenco dr. Jos. Vošnjaka“ (I. del) je priredil dr. Lončar. — Knjižni program za 1914: Zabavna knjižnica in Knezova knjižnica. — Vošnjakova korespondenca. — Srbski hrvatska narodna lirika (Ženske pesmi), ki jo priredi Ovetko Golter. — Prevod iz svetovne književnosti (Tolstega „Vojna in mir“; Anatole France: „Thais“). — „Ižansko narodno blago“ (pravilice). — Škrabčevih spisov I. snopč izide kot posebno izdanje. V evidenci je 1 nadalje imeti misel o izdaji starejših slov. pesnikov, ki so dosle nepristopni in že zato neznani.

DAROV.

— Za paviljone na planinskem plesu so darovali: gg. Kastelic Materija K 20, ravnatelj Skorkovskij K 10, Bubnič Silvie K 5, po K 5 A. Lokar Ajdovščina, E. Schrey, dr. Reja Bazovica, Urbančič-Gruntar Bazovica, J. Jamšek Opčica, K 4 Duje Zavrhek, K 3 Lohova Branica, K 2 S. Homperle Hudačužna, Vrabec, I. Wegl 1 buteljko likerja, nadzornik Matejčič 9 buteljko detertnega vina, N. Stepančič 1/2 kg kave, I. Bander 5 kg sladkorja, F. Mlet štalijsko biškotov, I. Perhavec 4 buteljke penečega vina, A. Lužica Prosek 2 buteljke Prosekarje, družina Suban Sv. Ivan 4 buteljke vina, F. Ivančič 3 buteljke vina, G. Zidar 2 buteljke refoška, N. Savljanski 1 torto, 1 jezik, L. Milčič 1 šariel, A. Babnik planinsko pijačo in refošk, gge. Primožič 1 torto, 1 obešalo za tro, M. Starič 1 salam, Rekar 1 salam, Lamut 1 šariel, dr. Pertova 2 torti, M. Primožič pecivo, gdc. M. Čok 2 buteljki vina, I. Svigileva 10 p. klobas, A. Čok 1 buteljko likerja.

— Za Ciril-Metodov ples: gdc. Čok 8 komadov galanterije, gdc. Angela Valentič 1 stek. marasale, 1 stekl. maraschino, g. Fran Orei Portorosa 6 škatel rib, ga. Vera Ponikvar 2 posodi za cvetje, ga. Marija Plater 10 par klobas, g. R. Golč 1 stekl. cipra, gdc. Šigel 5 p. klobas, ga. Gregorič 20 p. klobas, ga. dr. Krstulović 1 veliko steklenico opala in pečenke, ga. Roza Perič 2 vazi, g. Radoslav Srebotnjak 1 stek. refoška, ga. Ivanka Dličič 1 stek. likerja, ga. Tripčević 2 krožnika za torto, 1 servis za sadje, 2 bomboniere, 1 servis za likerje 1 servis za pivo, 1 servis za kompot, 2 posode za biškote.

Razne vesti.

Pretkana sleparska dvojica. V Bolcanu so aretirali baronico Beskov-Radošovo, ki je na sumu, da je izvršila sporazumljeno s svojim možem, ki je pred nekaj časom pobegnil, ogromne sleparije. Obtožnica sta kupila l. 1911. pri Meranu grad Pinzenau za 260.000 K in sta dala nakupnino do sedaj šele 5000 K. Živela sta zelo potratno in sta napravila v teh letih ogromno dolga pri trgovcih in pri letovalčarjih. Ogoljufala sta še celo davkarilo za 7700 K, ki je ugodila njuni prošnji, da počaka za plačilo. Preliskava je doznala, da je dozdevni graščak baron Radošovi sin nekoga berolinskega kočijaža, ki je izvršil v Berlinu več tatv in vlomov.

Po ceni na prodaj

blizu Gorice

3 močni, štrapaca vajeni konji in 2 voza z ploščado za prevažanje blaga, radi nabave avtomobila. Cena po dogovoru.

Vprašanja na uprav. tega lista pod šifro „Tovarna“.

Št. 6014.
Hranilnica in posojilnica v Dolini
registrovana zadruga z neomejeno zavezo vabi

k občnemu zboru

ki bo

dne 8. marca 1914

ob 3 in pol popoldne v lastnih prostorih v Dolini.

DNEVNI RED:

1. Porčeli načelstva in nadzorstva.
2. Računski zaključek za leto upravno leto 1913.
3. Čtenje revizijskega poročila.
4. Dopolnilna volitev načelstva in volitev nadzorstva.
5. Slučajnost.

V slučaju da bi s tem sklicani občni zbor ne bil sklepčen ob označeni uri, se sestane drugi občni zbor pol ure kasneje, ki sklepa v smislu § 35. zadr. in pravil, ob vsemk številu navzočih članov.

Načelstvo.

Nadzorstvo.

MALI OGLASI
se računajo po 4 stot. besedo.
Mestno tiskano besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Dve sobi meblirani se oddati v ulici Romagn 4 IV., deeno. 139

Gostilna Balanč na Proseku išče spratnega krčmarja. Znakter se kajcaja 109

Mlekarna-slaščičarna ob toječa 10 let v sredini mesta, mesečni dobiček 220 K, se takoj prda radi smri za K 1300. — Naslov pove ineratni oddelek Edinosti pod št. 152. 152

Mizarji se iščejo v ulici Giuseppe Caprin 137

Meblirana soba s hrano ali brez iste, za eno ali dve osebi, se oddati v ulici Commerce 9, pritičje. 337

Nova brivnica Via Belvedere št. 4 se priporoča slavnemu občinstvu. Udani Muljevič Jurj, bivši pomočnik V. Gjurina. 2006

Odda se meblirana soba. — Ulica Boscchetto št. 40, II. n., vrsta 8. 138

Proda se dvorec v boljši legi Divače. Deset prostorov, obdelan vt s ograjo. — Cena s pohištvom vred kron 20.000. — Naslov pri ineratnem oddelku Edinosti. 147

Stalni krajevni agenti smožni nemščine, se sprejmejo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajo v Avstro-Ogrski dovoljenih areč. — Ponudbe pod Merkur, Brno, Neugasse št. 20. 3242

V najem se odda prostor za 40 let o. st. ječe trgovine s stanovanjem osiroma brez isega na Mestnem trgu (pred ljudsko šolo) v Idriji. Pomena pojasnila daje M. K., ulica Lejanto 18 pt. Poli (Polja). 126

V najem se takoj odda ra obrt primeren prostor v hiši „Delavskega konsumn. društva“ pri Sv. Jakobu. 118

1000 litrov

pasteriziranega in vsaki dan svežega

mleka

odda po najnižji dnevni ceni **MLEKARNA HRUŠICA**. — Odda se tudi manjšo poljubno množino. — Mleko se pripelje vsako jutro v Trst na voze in se direktno dostavi kupcu v lokal. Ponudbe naj se pošiljajo na: **Mlekarsko zadrugo v Hrušici pri Podgradu v Istri.**

FRATELLI RAUBER
Trst, ulica Carducci 14 (ex Torrente)

Zaloga ustrojenih koč.

Velika izbira potrebin za čevljarje. — Specialiteta

potrebščin za sadlarje.

Rodoljubi! Posnemajte naše narodne mecene!

Seme

Najboljše in najlepše želiščeno in cvetlično seme. Ker je sedaj najprimernejši čas, naj se obrne vsaka gospodinja in vsak ljubitelj vrta na podpisa o trdko, ki pošlje za K 3.— 30 zavrtkov semen. Vsaki zavitek nosi sliko zelenjave in cvetlic. Tako je omogočeno imeti skozi vse poletje kapus, wirsing, belo zelje, pravi ohrovt, špinačo, dunajske kolerabe, korenje, peteršilj, zeleno, peso, salato, redkev, fižol, grah, krastavce, buče, melone in 7 zavrtkov cvetličnega semena. Za K 5.— dvakrat toliko.

M. German

Trst. Glavna prodajalna: v Mich Buonaventi 18. Prodaja na drobno: v Penta-rosso 3. Tel. 1249.

Zaloga olja in ::: jesiha :::

mila in sveč in vseh potrebščin za gospodinjstvo TRST, VIA DELLE ACQUE ŠTEV. 7 ::::

VAŽNO! V prodajalni je shramba, v kateri lahko odložijo perice svoje cule.

Odvatniška pisarna

Dra. Gustava Gregorina in

Dra. Edvarda Slavika

sprejme

izvežbanega

uradnika

Plača po dogovoru.

Sprejme se kontorist ali kontoristinja

z znanjem slovenskega in hrvatskega jezika, stenografije in strojepisja. Prosilci, ki so zmožni tudi še laščine, — — — dobijo prednost. — — —

Ponudbe pod „Poštni predal 47“, Ljubljana.

Ivan Hervatinov naslednik

JOSIP MASUTTI

Trst, ulica Barriera vecchia 11

priporoča c. občinstvu svojo novoprevzeto trgovino jestvin in kolenj. blaga
Specialiteta: kava vseh vrst in cen.

Kje se dobi blago po zmernih cenah?

Edino le

v trgovini manufakturnega blaga

A. Laurenčič, Trst

ul. Nuova 40 (vokal ul. S. Giovanni)

Prodaje se: vsakovrstno zimsko moderno blago, volnene spodnje srajce za moške, ženske in otroke, fuštanj, trliž, pikve, bell in delani; volnene in bombažne odeje; perilo izgotovljeno in na meter; vse potrebščine za postelje. Drobni predmeti.

Lovre Bulić

priporoča svojo

gostilno „Brioni“.

(„Trattoria Brioni“) z vrtem, pripravnim za sestanke in zabavne prireditve. Trst, via dell' Istria št. 16 (v bližini cerkve sv. Jakoba).

Tudi se provrstna dalmatinska vina iz Omisla, črna, belo in opolo. Pivo „Adrija“, pelinkovac in marsala ter domača kuhinja in mrzla jedila. Gostilna: via del Rivo šte. 9 s prodajo gorinavedenih pijač in mrzlih jedi.